

Rys. 1.4.1. Przykład zastosowania bloku stylu `<div>`

Tabele

Tabele pozwalają na łatwą i czytelną prezentację danych, obrazów, tekstu i innych elementów w dokumentach HTML. Do tworzenia tabeli używamy następujących znaczników:

Znaczniki	Opis znacznika
<table> </table>	znaczniki określające ramy tabeli
<tr> </tr>	znaczniki wiersza tabeli
<td> </td>	znaczniki komórki tabeli
<th> </th>	komórka nagłówkowa w tabeli – zawiera się wewnątrz wierszy
<caption> </caption>	tytuł tabeli

Jeśli chcemy stworzyć tabelę, musimy najpierw określić jej ramy, później podzielić na wiersze, a na koniec określić, ile komórek jest w danym wierszu. Możemy również za pomocą określonych atrybutów tabeli formatować jej wygląd.

Do najważniejszych atrybutów zaliczamy:

Atrybuty	Opis / znacznik
colspan="x"	scalenie komórek w wierszu/ <td>
rowspan="x"	scalenie komórek w kolumnie/ <td>
cellpadding="x"	marginesy komórek/ <table>
cellspacing="x"	rozmiar odstępów między komórkami / <table>
border="x"	rozmiar obramowania/ <table>
width="x"	szerokość elementu tabeli/ <table>, <td>
height="x"	wysokość elementu tabeli/ <table>, <td>

Edit This Code:See Result »

```
<!DOCTYPE html>
<html>
<body>

<table border="2">
<tr><td>jeden</td><td>dwa</td>
<td>trzy</td></tr>
<tr><td colspan="2">jeden i dwa</td>
<td>trzy</td></tr>
</table>

</body>
</html>
```

Result:

jeden	dwa	trzy
jeden i dwa		trzy

Try it Yourself - © w3schools.com

Rys. 1.4.2. Przykład tworzenia tabel w dokumencie HTML

Ramki

Ramki odpowiadają za podział obszaru strony na charakterystyczne bloki. Każdy z nich może wyświetlać inną stronę internetową lub inny obraz. Obecnie częściej zamiast ramek stosuje się podział na kontenery znacznikiem <div>. W dokumentach, w których zostały użyte ramki, znacznik <frameset> zastępuje znacznik <body>. Może się jednak zdarzyć, że przeglądarka nie obsługuje już ramek, dlatego zawsze należy umieścić kod w znacznikach <noframes>.

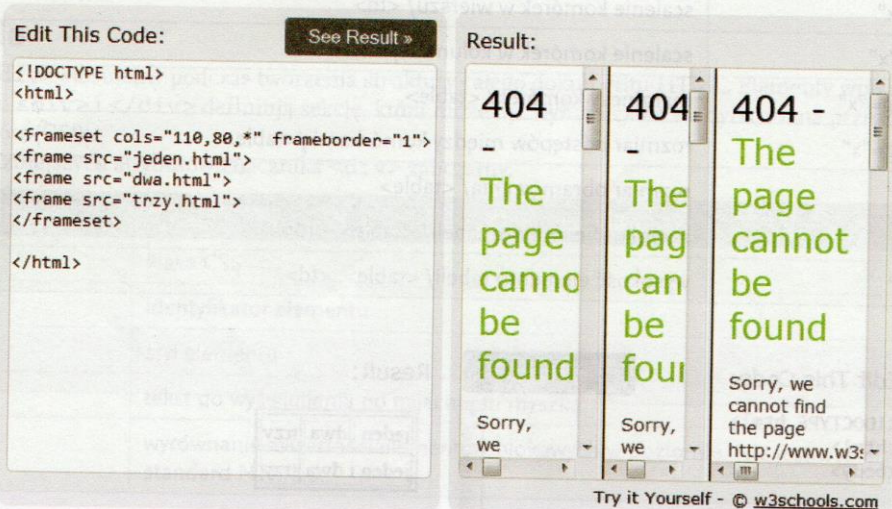

Do tworzenia ramek są wykorzystywane następujące znaczniki:

Znaczniki	Opis
<frameset> </frameset>	znacznik definiujący obszar ramki
<frame>	znacznik tworzący ramkę zawierającą treść
<noframes> </noframes>	znaczniki używane do wyświetlania treści, jeżeli przeglądarka nie obsługuje ramek. Używa się razem z <body></body>.

Do najczęściej używanych atrybutów zaliczamy:

Atrybuty	Opis / znacznik
src="adres URL"	źródło elementu wyświetlanego w ramce/<frame>
frameborder="1/0"	określenie widoczności obramowania/<frame>
scrolling="no/yes/auto"	ustawienie suwaków do przewijania/<frame>
cols="x,x,..."	definiowanie szerokości i liczby kolumn w obszarze ramki/ <frameset>
rows="y,y,..."	definiowanie rozmiaru wierszy w obszarze ramki/<frameset>

Rys. 1.4.3. Przykład zastosowania ramek

Formularze

Jednym z elementów interaktywnych w dokumentach HTML jest formularz. Na stronach internetowych służy on do zbierania i wysyłania określonych danych w założonym przez autora celu. Wprowadzone dane możemy przesłać na adres poczty e-mailowej lub wykorzystać w uruchomionym skrypcie, zarówno po stronie użytkownika (klienta), jak i zdalnego serwera. Obszar formularza jest określany za pomocą znaczników <form> i </form>. Podstawowymi znacznikami wprowadzającymi dane są:

Znaczniki	Opis
<input>	tworzy pola formularza
<select>	tworzy listy rozwijane
<textarea>	tworzy pola opisowe
<fieldset>	obramowanie pól formularza
<legend>	opis pola formularza

Do najczęściej wykorzystywanych atrybutów znaczników do tworzenia formularzy zaliczamy:

Atrybuty	Opis / znacznik
type="text"	pole tekstowe/<input>
type="password"	pole na hasło (*****)/<input>
type="radio"	pole wyboru jednej opcji/<input>
type="checkbox"	pole wyboru wielu opcji/<input>
type="submit"	pole tworzące przycisk do wysyłania danych/<input>
type="reset"	pole tworzące przycisk czyszczący pola formularza/<input>
type="file"	pole wyboru pliku do przesłania/<input>
type="image"	pole tworzące przycisk pod postacią zewnętrznego rysunku z podaniem źródła src="ścieżka dostępu do pliku"
name="nazwa"	nazwa pola/<input>; <select>;<textarea>
value="wartość"	wartość początkowa pola/<input>
action="adres URL"	miejsce docelowe przetwarzania danych, np. adres e-mailowy lub skrypt/<input>
method="get/post"	metoda przesyłania danych: get (domyślna) lub post /<input>
maxlength="x"	maksymalna liczba znaków/<input>
enctype="typ kodowania"	sposób kodowania informacji przed przestaniem/<input>
rows="x"	wysokość liczona liczbą wierszy/<textarea>
cols="x"	szerokość liczona liczbą kolumn/<textarea>

Metodę **post** przyjmujemy w wypadku przesyłania danych uwierzytelniających lub plików.

Edit This Code:
See Result »

```

<!DOCTYPE html>
<html>
<body>
<form action="mailto:wsip@wsip.pl"
method="post">
Imię:<br>
<input type="text" name="imię"><br>
Nazwisko:<br>
<input type="text" name="nazwisko"><br>
Płeć:<br>
<input type="radio">kobieta<br>
<input type="radio">mężczyzna<br>
Wiek:<br>
<select name="wiek">
<option>0-18</option>
<option>19-99</option>
</select><br>
Zainteresowania:<br>
<textarea rows="5" cols="10">
Maksymalnie 50 znaków...
</textarea><br>
<input type="submit" value="wyślij">
</form>
</body>
</html>

```

Result:

Imię:

Nazwisko:

Płeć:

☐ kobieta
☐ mężczyzna

Wiek:

0-18

Zainteresowania:

Maksymalnie 50 znaków...

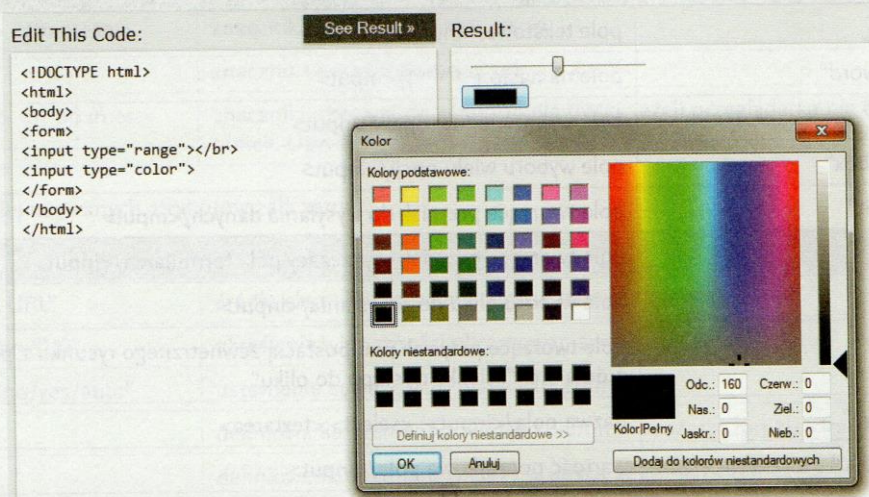
wyślij

Try it Yourself - © w3schools.com

Rys. 1.4.4. Przykład tworzenia formularzy

Specyfikacja języka HTML 5 opisuje atrybuty i wartości rozszerzające możliwości formularzy. Najwięcej zmian dotyczy wartości typów pól formularza definiowanych znacznikiem `<input>`.

Rys. 1.4.5. Przykład wartości argumentu `<type>` dla HTML 5

LITERATURA

- M. Łokińska, *Witryny internetowe*, WSiP, Warszawa 2013:
  - rozdział 10, s. 33 – *Tabele*;
  - rozdział 12, s. 42 – *Formularze*;
  - rozdział 13, s. 48 – *Ramki*.

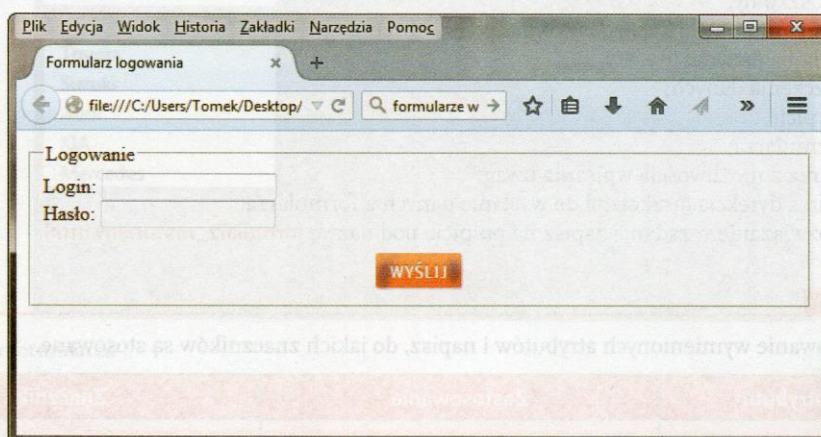
NOTATKI

SPRAWDŹ SWOJE UMIEJĘTNOŚCI

ZADANIE 1.

Wykonaj formularz logowania zgodnie ze wzorem. Dane uwierzytelniające powinny być przesłane na e-mail **haslo@szkola.pl**. Login musi być typem tekstowym, a hasło nie może się wyświetlać w postaci otwartego tekstu. Do wykonania przycisku wysyłającego dane do logowania należy wykorzystać plik graficzny **wyslij.png**⁵. Po wykonaniu zadania plik z kodem HTML zapisz na pulpicie pod nazwą **zadanie1.html** i przedstaw nauczycielowi do oceny.

Formularz logowania

Logowanie

Login:

Hasło:

WYŚLIJ

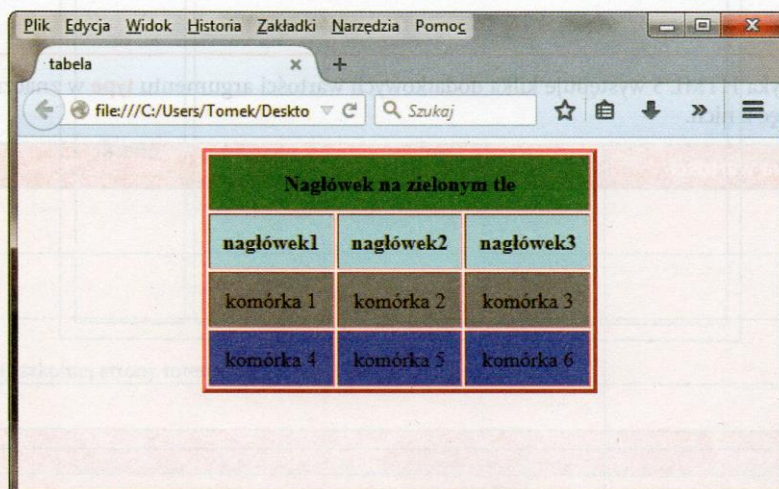
Rys. 1.4.6. Wzór formularza logowania

ZADANIE 2.

Wykonaj w języku HTML kalendarz na dowolny miesiąc aktualnego roku. Wykorzystaj do tego celu znaczniki i atrybuty do tworzenia tabel. Rezultat pracy zapisz w pliku **kalendarz.html** i przedstaw nauczycielowi do oceny.

ZADANIE 3.

Wykonaj tabelę w języku HTML w taki sposób, aby była zgodna ze wzorem. Gotowy plik zapisz pod nazwą **tabela.html** i przedstaw nauczycielowi do oceny. Zwróć uwagę na poprawność wyświetlania się polskich znaków.

Nagłówek na zielonym tle		
nagłówek1	nagłówek2	nagłówek3
komórka 1	komórka 2	komórka 3
komórka 4	komórka 5	komórka 6

Rys. 1.4.7. Wzór tabeli

⁵ Elektroniczne zasoby podręcznika.

SPRAWDŹ SWOJE UMIEJĘTNOŚCI

ZADANIE 4.

Zaprojektuj i wykonaj formularz do zbierania informacji o wyborze dodatkowych przedmiotów maturalnych, przeznaczony dla uczniów klas czwartych w twojej szkole. Formularz powinien zawierać:

- imię i nazwisko ucznia;
- numer klasy do jednokrotnego wyboru (A, B, TT itp.);
- listę wielokrotnego wyboru nazw przedmiotów maturalnych dostępnych dla ucznia w deklaracji maturalnej na obecny rok szkolny;
- wybór poziomu arkusza dla każdego wybranego przedmiotu;
- przycisk wysyłania danych;
- przycisk czyszczenia danych;
- opcje wyboru płci;
- zielone tło formularza;
- pole komentarza z możliwością wpisania uwag;
- przypisany adres dyrekcja@szkola.pl do wysłania danych z formularza.

Gotowy plik z rozwiązaniem zadania zapisz na pulpicie pod nazwą **formularz_maturalny.html**.

ZADANIE 5.

Wyjaśnij zastosowanie wymienionych atrybutów i napisz, do jakich znaczników są stosowane.

Nazwa atrybutu	Zastosowanie	Znacznik
type="submit"		
scrolling="no/yes/auto"		
maxlength="x"		
cellspacing="x"		
id="header"		
type="text"		

ZADANIE 6.

W specyfikacji języka HTML 5 występuje kilka dodatkowych wartości argumentu **type** w znaczniku `<input>`. Wymień i opisz pięć z nich.

Lp.	Nazwa wartości	Opis
1		
2		
3		
4		
5		

SPRAWDŹ SWOJE UMIEJĘTNOŚCI

ZADANIE 7.

Skorzystaj z języka HTML 5 i sporządź formularz, w którym użytkownik wprowadza lub wybiera z listy nazwę marki samochodu. Marki samochodów na liście oraz ogólny wygląd formularza mają być zgodne ze wzorem.

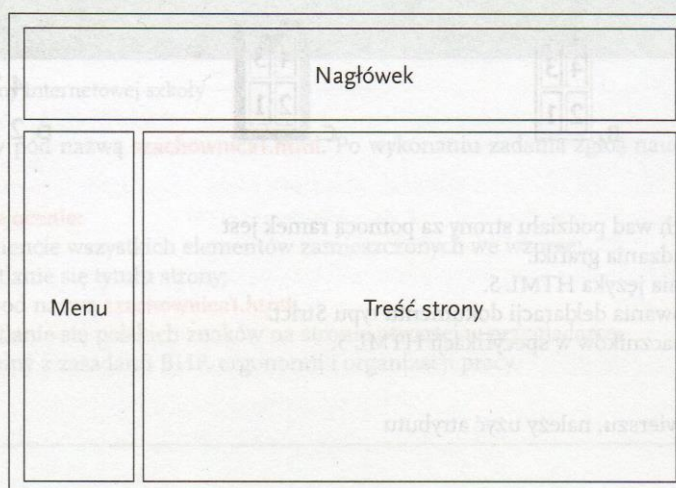
Proszę wybrać markę samochodu z listy lub wpisać własną:

Opel
Toyota
Suzuki
Audi
KIA
Mercedes

Rys. 1.4.8. Wzór formularza

KARTA PRACY 1.

Na rysunku przedstawiono schemat szkolnej strony internetowej z podziałem na trzy elementy (nagłówek, menu oraz strona główna z treścią informacyjną). Twoim zadaniem jest stworzenie głównego pliku strony, który zagwarantuje podział strony zgodny ze wzorem. Plik wykonaj w dwóch wersjach. W jednej wykorzystaj do podziału strony ramki, a gotowy plik zapisz jako **index1.html**. W drugiej zastosuj znacznik bloku stylu, a gotowy plik zapisz jako **index2.html**. Pamiętaj, że w każdym elemencie powinien wyświetlać się tekst zgodny z tym, który umieszczono we wzorze. Po wyświetleniu w przeglądarce gotowych plików porównaj je i opisz w tabeli poniżej wady i zalety każdego rozwiązania.

Rys. 1.4.9. Schemat szkolnej strony internetowej

Nazwa pliku	Wady	Zalety
index1.html		
index2.html		

TEST 4. Część pisemna egzaminu zawodowego**Zadanie 1.**

W celu obramowania pól formularza użyjesz znacznika

- A. <hr>.
- B. <table>.
- C. <p>.
- D. <fieldset>.

Zadanie 2.

Jaki efekt uzyskamy, jeśli uruchomimy w przeglądarce internetowej dokument HTML przedstawiony poniżej?

```

1 <html>
2 <head>
3   <title>Tabela</title>
4 </head>
5 <body>
6   <table border = "1">
7     <tr>
8       <td>4</td>
9       <td>3</td>
10    </tr>
11    <tr>
12      <td>2</td>
13      <td>1</td>
14    </tr>
15  </table>
16 </body>
17 </html>

```

Rys. 1.4.10. Dokument HTML

A.

1	2
3	4

B.

4	3
2	1

C.

4	3
2	1

D. 2 1
4 3

Zadanie 3.

Jedną z najważniejszych wad podziału strony za pomocą ramek jest

- A. brak możliwości osadzania grafiki.
- B. konieczność używania języka HTML 5.
- C. konieczność zastosowania deklaracji dokumentu typu Strict.
- D. brak obsługi tych znaczników w specyfikacji HTML 5.

Zadanie 4.

Aby scałić komórki w wierszu, należy użyć atrybutu

- A. cellpadding="x".
- B. colspan="x".
- C. border="x".
- D. width="x".

Zadanie 5.

Blok stylu używany do podziału struktury strony internetowej definiujemy znacznikami

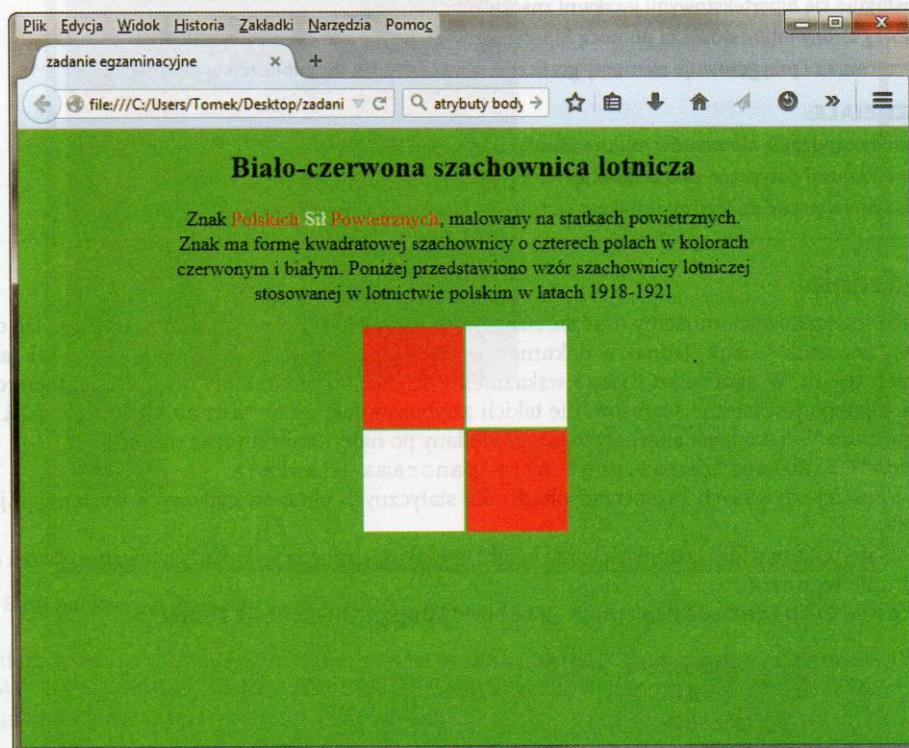
- A. <div> i </div>.
- B. <td> i </td>.
- C. <title> i </title>.
- D. i .

PODSUMOWANIE

ZADANIE EGZAMINACYJNE 1. Część praktyczna egzaminu zawodowego

Po ataku hakerskim na witrynę internetową szkoły okazało się, że pliki poszczególnych stron witryny zostały celowo zmienione. Wykonaj analizę kodu w pliku o nazwie **szachownica.html**⁶ oraz napraw i uzupełnij go w taki sposób, aby uzyskać efekt zgodny ze wzorem pokazanym na rysunku poniżej. Do wykonania zadania wykorzystaj dowolny edytor dokumentów hipertekstowych.

Rys. 1.4.11. Wzór witryny internetowej szkoły

Zapisz rezultat pracy pod nazwą **szachownica1.html**. Po wykonaniu zadania zgłoś nauczycielowi gotowość do oceny.

Rezultaty podlegające ocenie:

- zawarcie w dokumencie wszystkich elementów zamieszczonych we wzorze;
- poprawne wyświetlanie się tytułu strony;
- zapisanie strony pod nazwą **szachownica1.html**;
- poprawne wyświetlanie się polskich znaków na stronie otwartej w przeglądarce;
- przebieg prac zgodny z zasadami BHP, ergonomii i organizacji pracy.

WNIOSKI

⁶ Elektroniczne zasoby podręcznika.